

Styrelsen	2022-02-23
Handling nr	7.5
Handläggare	Hanna Björk
Daterad	2022-02-14
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Hållbarhetsredovisning 2021

I bifogad handling presenteras hållbarhetsredovisning för perioden 1 januari - 31 december 2021 för Västtrafik AB.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av ovanstående föreslås styrelsen besluta

- att godkänna redovisad hållbarhetsredovisning för perioden 1 januari – 31 december 2021, samt
- att översända hållbarhetsredovisning för perioden 1 januari – 31 december 2021 till regionstyrelsen för fastställelse.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

Västtrafiks Hållbarhets- redovisning.

2021

Innehåll.

Inledning 3

Miljö och klimat 6

Social hållbarhet 8

Medarbetare 12

Ekonomi 14

Effekter av pandemin 16

Redovisning 20

Vi rör oss mot en ny vardag.

Från mitt arbetsrum hemma i Kungälv har det blivit dags att summera ännu ett år i skuggan av pandemin. Vad konstigt det känns att det som från början var så obekvämt, nu har blivit en vana. Jobba hemma, resa mindre, hålla avstånd, träffas i små grupper, eller inte träffas alls, så snabbt det blev en del av vardagen.

För mig har pandemin inneburit extra mycket tid med hemmajobb och jag är tacksam över att det fungerar så bra. Jag har en närstående som är känslig för infektioner och behöver vara försiktig. Och som många andra har jag fått en ny bästa vän, i mitt fall storpudeln Jodie. En arbetskamrat som inte tvekar att tala om för mig när det är dags

“Det vi gör får stor effekt och påverkar många människor”

att ta en paus från datorn och hitta på något annat kul.

När jag ser tillbaka på året ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv, var förstås FN:s klimatkonferens i Glasgow, COP26, en av årets viktigaste händelser. Om mötet var en framgång eller ännu ett nederlag får framtiden utvisa. Det som är säkert är att världen behöver gå från löften till praktisk handling.

Jag oroas över de svartvita perspektiv som inte sällan dominerar klimatdebatten och risken att det leder till uppgivenhet. Vi kan alla bidra, men vi kan bara lösa klimatkrisen genom samarbete och gemensamma överenskommelser, både internationellt och här hemma i Sverige. Det är viktigt att vi inte tappar tron på demokratins möjligheter att lösa problem.

Som offentligt bolag spelar Västtrafik en avgörande roll i omställningen. Det vi gör får stor effekt och påverkar många människor, men vi kan inte lyckas ensamma. För att nå hela vägen behöver vi kroka arm med andra. Därför är jag extra stolt över vår satsning på elbussar. Genom samarbete har vi i Västsverige gått före och visat vad som är möjligt. Nu ser vi tydligt effekterna i stora minskningar av utsläpp, mindre buller och en bättre arbetsmiljö för våra förare.

Ett annat område där vi tagit steg framåt under året är vårt arbete med hållbara leverantörsled inom busstillverkningen. Tillsammans med våra kollegor i Skåne och Stockholm, trafikföretagen och fordonstillverkarna har vi satt bollen i rullning för att sätta stopp för oschyssta arbetsförhållanden och miljöförstöring. Vi har gett oss in på en utmanande resa men det känns väldigt hoppfullt med det starka engagemang som finns hos alla medverkande.

Om jag blickar framåt saknas det varken utmaningar eller möjligheter på hållbarhetsområdet. Jag ser särskilt fram emot att fortsätta utveckla våra arbetssätt kring hur vi involverar fler grupper i planeringen av våra tjänster. Jag tänker främst på barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning och äldre som jag tror bär på många idéer som kan göra kollektivtrafiken både bättre och mer tillgänglig.

Nu hoppas jag att vi får fortsätta röra oss mot en ny vardag. För en ny vardag behöver det bli. Jag tänker att vi aldrig haft en bättre chans att använda våra nya erfarenheter och tillsammans skapa ett mer hållbart liv och samhälle.

Hanna Björk
Hållbarhetschef

Det här är Västtrafik.

Västtrafik har huvudkontor i Skövde och lokalkontor i Borås, Göteborg och Vänersborg. På företaget arbetar 442 personer (2021).

 Antal bussar: 1 876

 Antal båtar: 37

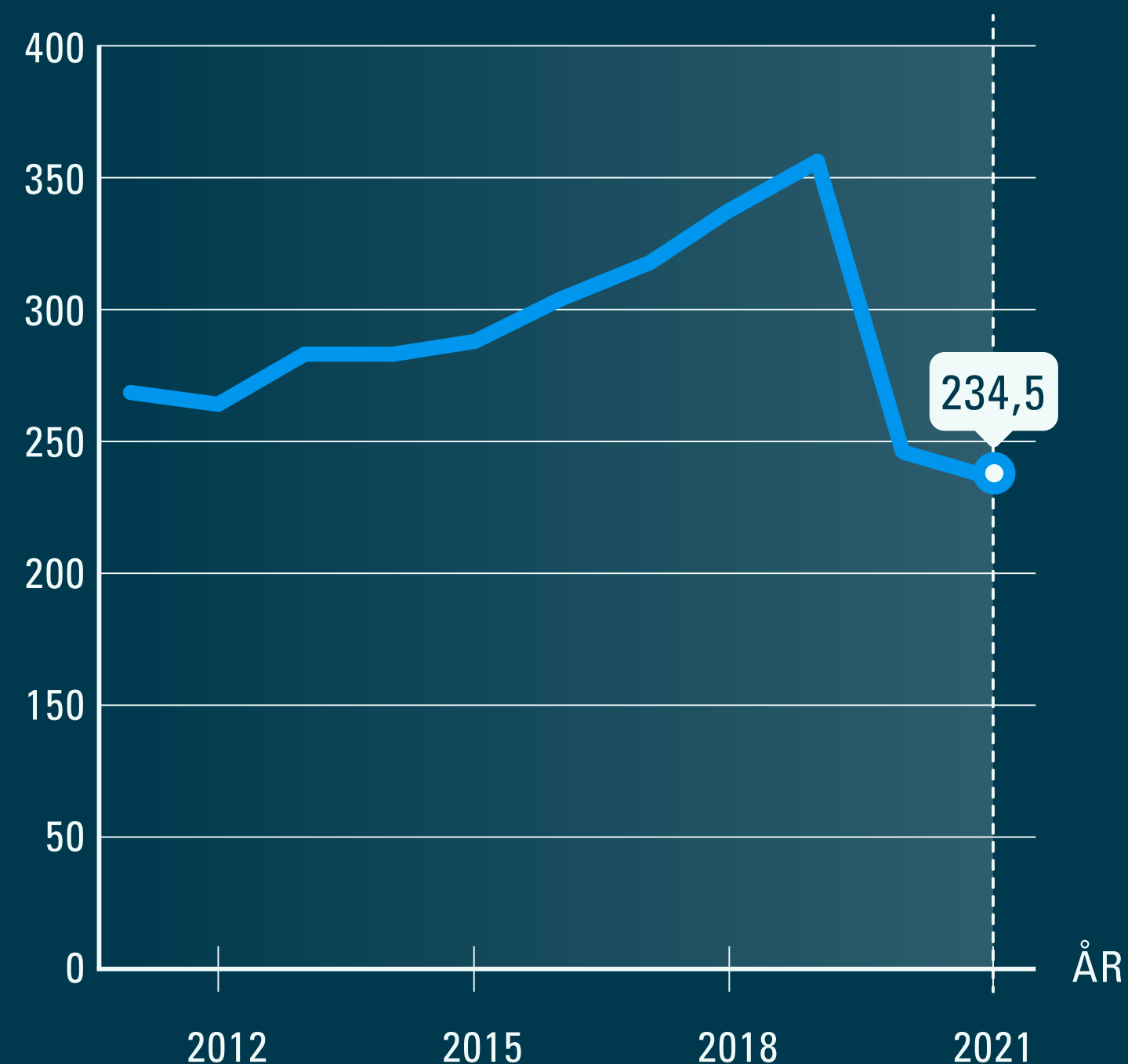
 Antal spårvagnar: 216

 Antal fordon i anropsstyrd trafik: 678

 Antal tåg: 113

RESANDEUTVECKLING – ANTAL DELRESOR

Miljoner delresor

ANTAL DELRESOR PER TRAFIKSLAG 2021 jämfört med 2019 (före pandemin)

Trafikslag miljoner delresor	Miljoner delresor 2021	Minskning från 2019
BUSS	121	-34 %
BÅT	5	-33 %
TÅG	14	-36 %
SPÅRVAGN	93	-34 %
ANROPSSTYRD TRAFIK	1,5	-13 %
TOTALT	234,5	-34 %

46 500

MIL KÖR FORDONEN
VARJE DAG

11,6

VARV RUNT JORDEN KÖR
FORDONEN VARJE DAG

293 000

PERSONER ÅKER MED
VÄSTTRAFIK VARJE DAG

PERSONALOMSÄTTNING

	2019	2020	2021
KVINNOR	5,1%	1,4%	9,9%
MÄN	9,9%	6,6%	8,7%
TOTALT	7,3%	3,8%	9,8%

År 2020 var personalomsättningen låg som en effekt av pandemin. Under 2021 har rörligheten på arbetsmarknaden ökat igen.

CHEFER UPPDELAT PÅ MÄN OCH KVINNOR

	KVINNOR	MÄN
2019	60%	40%
2020	55%	45%
2021	61%	39%

SJUKFRÅNVARO

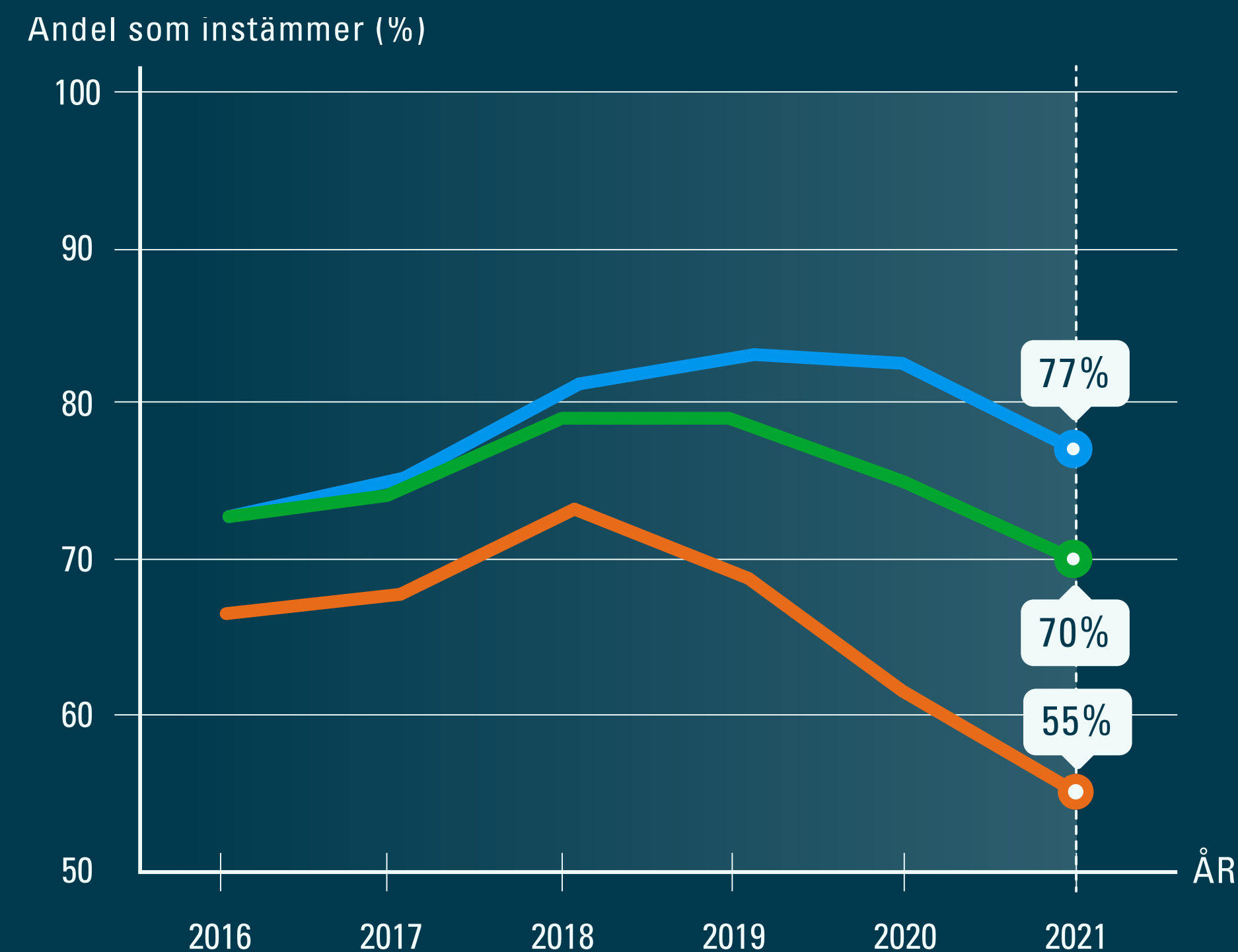
	TOTALT
2019	3,14%
2020	2,78%
2021	2,50%

FÖRDELNINGEN AV SJUKDAGAR – KVINNOR OCH MÄN

	KVINNOR	MÄN
2019	66%	34%
2020	64%	36%
2021	72%	28%

VARUMÄRKESMÄTNINGEN 2021

Varumärkesmätningen görs genom telefonintervjuer med personer bosatta i Västra Götaland.

- Jag har alltid den kunskap jag behöver för att resa med Västtrafik
- Västtrafik är alltid hjälpsamma
- Jag känner mig alltid trygg hos Västtrafik

Diagrammet visar hur väl Västtrafik uppfyller vårt kundlöfte. Nyckeltalen har haft en positiv utveckling fram till pandemin då utvecklingen bröts. Vår bedömning är att detta till stor del är effekter av pandemin; ökad smittspridning och oro för trängsel i kollektivtrafiken.

Västtrafik visar vägen med elbussar.

**Under 2021 minskade Västtrafik utsläppen av koldioxid i buss-
trafiken. Förklaringen står bland annat att finna i de 145 nya elbussar
som började rulla i Göteborg, Mölndal och Partille i december 2020.**

Vi har idag 218 elbussar i kollektivtrafiken och fler är på gång. Målet är att kollektivtrafiken i städer och tätorter i regionen ska vara helt elektrifierad senast 2030, liksom större delen av region- och färjetrafiken. Det finns även stor potential för att resten av busstrafiken och fartygstrafiken ska kunna elektrifieras. I väntan på det drivs övriga bussar med andra förnybara drivmedel.

Satsningen har gett effekt. När trafiken elektrifieras används mindre energi, koldioxidutsläppen

minskar och hälsopåverkande utsläpp av kväveoxider och partiklar minskar.

Elbussarna har också andra fördelar. Minskat buller och färre vibrationer har gett förarna en bättre arbetsmiljö. Västtrafik har även fått många positiva reaktioner från resenärer som tycker att bussarna är bekväma att åka i och som uppskattar att elbussarna har bidragit till en tystare stadsmiljö. Kostnaderna för övergång till elektrifierad trafik minskar med tiden och idag ser vi ingen merkostnad för elektrifierad stadstrafik.

Det är viktigt att utbyta erfarenheter med kollegorna i branschen bland annat via Svensk kollektivtrafik. Västtrafik jobbar särskilt nära Trafikförvaltningen i Stockholm och Skånetrafiken i frågor kring övergången mot elektrifierad kollektivtrafik.

Mot hållbarhet i alla leverantörsled.

Hur kan man säkerställa att alla komponenter i en buss är tillverkade på ett socialt och miljömässigt hållbart sätt, ner till minsta tygbit i bussätena? Västtrafik strävar mot att en dag kunna ha bussar som är tillverkade hållbart i alla led.

I bussar, tåg och spårvagnar finns komponenter från hela världen. Att kunna titta bakåt i alla leverantörsled, hela vägen till bomullsfält och gruva, är en ordentlig utmaning. Att verkligen kunna kontrollera att inga barn är involverade i tillverkningen av någon komponent eller att det aldrig förekommer dåliga arbetsvillkor vid tillverkningen är väldigt svårt.

Trots dessa utmaningar vill Västtrafik arbeta för att leverantörsleden är hållbara. Därför har Västtrafik inlett ett samarbete med Skånetrafiken och Trafikförvaltningen Region Stockholm för att kunna ta ett större socialt ansvar i trafikupphandlingar. Tillsammans har de tre trafik huvudmännen fortsatt arbetet med att utveckla och förtydliga kravställningar på de upphandlade trafikföretagen.

Busstrafiken kommer först. Under 2021 har trafik huvudmännen haft samtal med både de upphandlade trafikföretagen och busstillverkare, som har välkomnat satsningen.

Västtrafik har valt att börja med de största problemområdena. Vi vet genom kunskap från andra liknande branscher att batterier, aluminium och stål är komponenter där det kan finnas problem i tillverkningsprocesser. Ett viktigt steg i arbetet blir att genomföra en riskanalys i syfte att kartlägga var riskerna är störst, både gällande komponenter och tillverkningsländer.

En målsättning är att utveckla kravställningar för fordon i trafikupphandlingar så att de bussar som ska användas i vår trafik är tillverkade på ett miljömässigt och socialt hållbart sätt. Vi ska också utveckla metoder för uppföljning av kraven.

Västtrafik var med och grundade ETI Sverige (Ethical Trading Initiative) 2019.

ETI Sverige är en medlemsorganisation som arbetar för att främja hållbara affärsmetoder i globala leverantörsled med särskilt fokus på socialt ansvarstagande.

Genom ETI arbetar vi bland annat med att kartlägga riskerna i leverantörsleden.

Social hänsyn påverkar trafikupphandlingar.

Att upphandla trafik är en omfattande process där hänsyn till sociala aspekter tas redan i förstudien. – På så sätt blir det lättare att se konsekvenserna av en förändring. Vi kan ändra beslut om vi ser att det blir stora konsekvenser för en viss grupp, säger Andreas Dahlgren, projektledare för förstudien för trafikupphandlingen i Skaraborg.

Under större delen av 2021 har Västtrafik genomfört en förstudie inför upphandling av trafik i Skaraborg. Förstudien omfattar trafik som ska upphandlas under 2022, etableras tillsammans med den vinnande leverantören under 2023 och börja rulla 2024. Då är det viktigt att ha en helhetssyn redan från början och få med så många aspekter som möjligt i arbetet.

Därför har Västtrafik utvecklat ett internt verktyg för att få med sociala aspekter redan i förstudien. I verktyget finns checklistor och diskussionsfrågor utifrån fem målområden:

- Tillgänglighet – geografisk närhet, att det ska finnas god tillgänglighet till kollektivtrafik inte minst vid till exempel skolor, vårdcentraler och stora arbetsplatser.
- Trygghet, säkerhet och hälsa – säkra hållplatser, fungerande nattrafik, smidiga byten och begränsningar av buller och avgaser till exempel vid skolor och på trånga gator.

- Jämställdhet – att säkerställa att arbetsplatser med övervägande kvinnliga och övervägande manliga anställda behandlas på samma sätt. I Skövde har till exempel jämförelser gjorts mellan sjukhuset och Volvos fabriker.

- Jämlikhet – att se till faktorer som inkomstnivåer, sysselsättningsgrad och åldersstruktur när man planerar trafiken i ett område.

- Delaktighet – att ta in synpunkter från resenärer, kommunerna och andra intressenter.

– Det handlar om att prioritera. Det får inte vara en enskild persons behov som styr, säger Andreas Dahlgren.

Han berättar att Västtrafik ibland får ställa olika gruppers behov och önskemål mot varandra och att besluten inte alltid är helt lätta att fatta. Hur resonerar man när en förändring innebär en relativt liten förbättring för många – men samtidigt innebär en stor försämring för ett fåtal?

Ska det vara tätt mellan hållplatserna för att underlätta för till exempel äldre som har svårt att gå, eller få stopp så att det går snabbt att pendla till arbetet?

Ofta blir det både och. På sträckor med många resenärer som till exempel mellan två tätorter finns vanligtvis två linjer – en snabb med få stopp och en långsam med stor tillgänglighet och många hållplatser.

Arbetsättet ska hjälpa Västtrafik att fatta välgrundade beslut. Andreas Dahlgren ger ett konkret exempel från arbetet med förstudien i Skaraborg.

– Vi hade tänkt ta bort en linje med få resenärer men när det visade sig att det skulle drabba gymnasieelever ändrade vi det beslutet. Det är ju en grupp som inte har så stora möjligheter att studera hemifrån eller köra bil till skolan.

Andreas Dahlgren menar att Västtrafik, genom att inkludera sociala aspekter, får en större trygghet i fattade beslut.

– Vi har känt oss tryggare i att både utveckla och att avveckla trafik när vi även tar hänsyn till sociala aspekter, berättar han.

Kärnan i arbetsgruppen för förstudien består av sju personer, men betydligt fler har varit involverade i delar av projektet.

Det blir mycket resonemang i arbetsgruppen. Det finns inga nyckeltal för sociala bedömningar eller tydliga riktlinjer om vissa gruppers behov ska väga tyngre än andras.

– Det är inte det absoluta antalet resande som avgör utan det kan handla om helt andra saker, som till exempel trygghet. Det är en utmaning att göra rätt bedömning och att även ställa sociala konsekvenser mot ekonomin, menar Andreas Dahlgren.

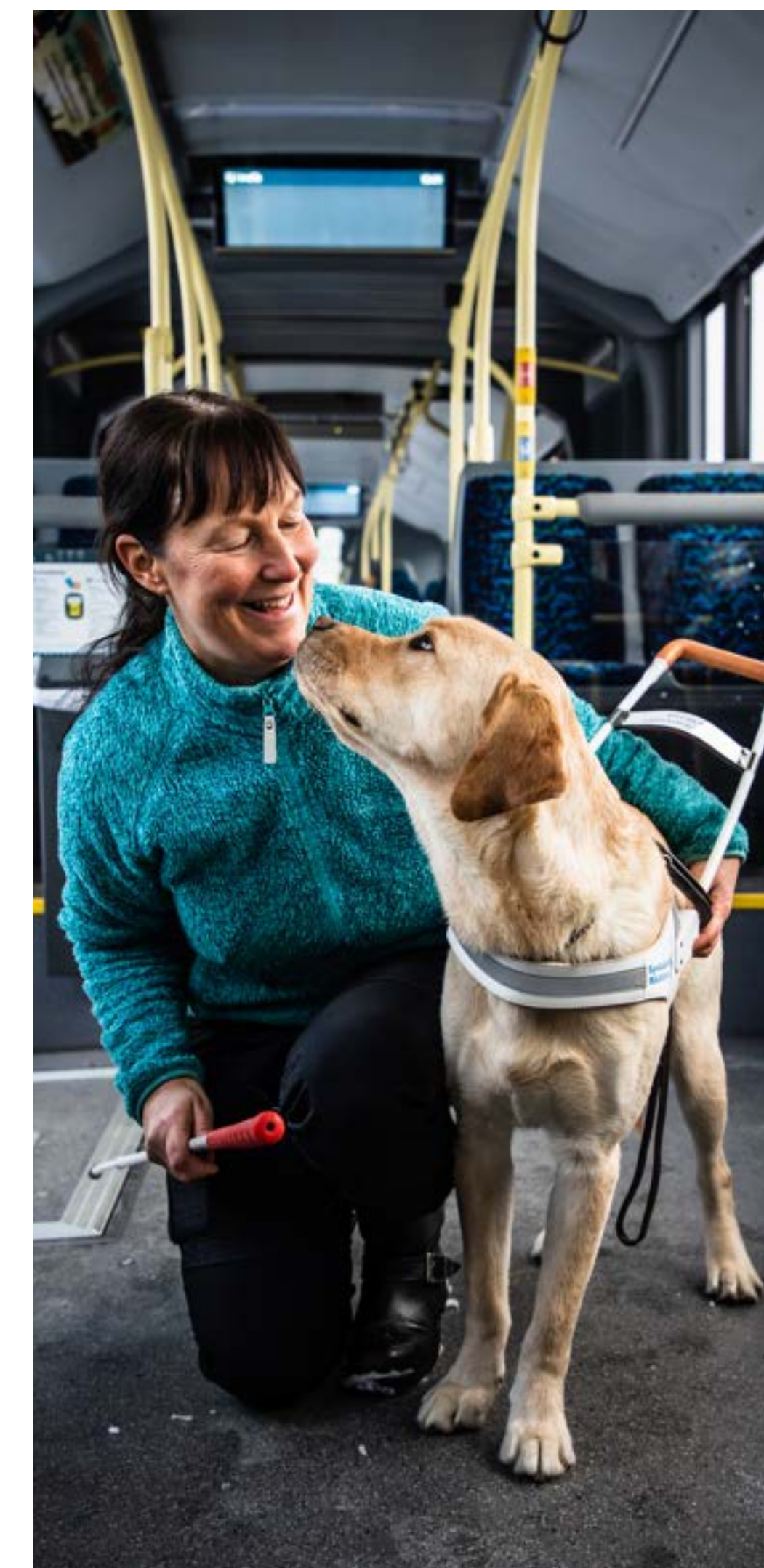
Ledarhunden får egen plats.

Nu har det blivit enklare att resa med ledarhund i kollektivtrafiken. Detta sedan Västtrafik infört anpassade platser för ledarhundar på cirka 150 stadsbussar i Göteborgsområdet.

Platsen för ledarhunden återfinns direkt bakom föraren och är tydligt markerad med en skylt. På de allra flesta bussmodeller finns ett fällbart säte som ger plats för hunden på golvet närmast fönstret. Ledarhundsplatsen är även utrustad med en så kallad påkalla-knapp som gör det möjligt att uppmärksamma föraren vid exempelvis avstigning.

– Det är ganska enkla åtgärder som vi ändå hoppas gör stor nytta för de kunder som reser med ledarhund. Det är en grupp som vi inte har uppmärksammat tillräckligt tidigare, säger Andreas Sörthaga, fordonsstrateg på Västtrafik.

Den anpassade platsen för ledarhund är ett krav som ingår i Bus Nordic, en gemensam uppsättning funktionskrav för bussar som de nordiska länderna enats om. Det innebär att ledarhundsplatsen blir standard i Västtrafiks stadsbussar i kommande upphandlingar av busstrafik.

Carina Jönsson från Kustmarkens Hundtjänst AB, som tränar ledarhundar.

Samverkan för ökad trygghet.

Linnéa Edström och Erik Toro.

Västtrafik vill att alla delar av resan ska vara trygga. Därför har vi inlett ett långsiktigt strategiskt arbete för ökad trygghet i och runt kollektivtrafiken. Under 2021 har vi testat och utvecklat nya metoder för trygghetsarbetet.

Metodstödet OST (Operativ Samverkan Trygghet) bygger på fyra steg där Västtrafik främst driver arbetet med hjälp av våra ordningsvakter, trygghetsvårdar och biljettkontrollanter. Metoden går ut på att öka närvaron och att skapa en relation med de som reser från platsen.

Områden där det kan vara aktuellt att använda metoden är till exempel stora knutpunkter som upplevs som otrygga och områden med mycket om- och nybyggnation.

Metodstödet utvecklades under sommaren 2021 och användes under hösten på fyra platser, Marklandsgatan, Opaltorget, Stenpiren och Gamlestadens resecentrum i Göteborg. Utvärdering av arbetet kommer att ske under första kvartalet 2022.

Metodstödet STK (Samordning Trygghet Kollektivtrafik) som togs fram under 2020 är ett 12-stepsprogram som genomförs i samverkan med lokala intressenter kring otrygga platser. I metoden ingår bland annat att ta fram en gemensam nulägesbild av problemen och att sätta mätbara mål. Några exempel på insatser kan vara att öka belysningen och vuxennärvaron, anordna en gemensam trygghetskväll, ta fram rutiner för inrapportering av skadegörelse och att justera öppettider för närliggande butiker för att öka flödet av människor på platsen.

Under 2021 pågick detta arbete i bland annat Ale, Mölndal, Lerum, Herrljunga, Vårgårda och Alingsås. Västtrafik har även påbörjat arbete med STK-modellen i Göteborg, Partille och Kungälv. Utöver detta så deltar Västtrafik även i brottsförebyggande arbeten i Skövde och Borås.

Vi kan redan se en effekt av metoden genom att fler intressenter engagerar sig i arbetet och att tryggheten bland resenärerna ökar där vi arbetar aktivt med att förbättra förutsättningarna.

Linnéa Edström och Mikael Tvingby.

Nya upphandlingskrav kring trygghet.

Branschorganisationen Svensk Kollektivtrafik har tillsammans med flera kollektivtrafikmyndigheter tagit fram nya krav som kan ställas vid trafikupphandlingar. Syftet är att göra trafikföretagen mer involverade i arbetet för att öka resenärernas trygghet.

De nya kraven innebär att trafikföretagen ska utveckla ett systematiskt arbetssätt kring trygghetsfrågorna och upprätta en plan för arbetet tillsammans med trafikhuvudmannen. Arbetet ska inriktas mot fyra områden: personal, fordon, hållplatser och till/från hållplatser.

Västtrafik har under året jobbat vidare med att stärka samarbetet med kommuner, fastighetsägare och andra intressenter för ökad trygghet i kollektivtrafiken, där Västtrafiks två metodstöd – STK (samordning trygghet kollektivtrafik) och OST (Operativ Samverkan Trygghet) sätter ramarna.

Västtrafik har också startat ett program för att öka kunskapen om trygghetsfrågorna hos väktare, ordningsvakter och trygghetsvärdar.

Många vill fortsätta arbeta hemifrån.

Under 2021 har många av Västtrafiks medarbetare huvudsakligen arbetat hemifrån på grund av pandemin. Och distansarbetet har uppskattats av många. Mätningar som har genomförts visar att merparten av medarbetarna vill dela upp sin arbetstid mellan kontoret och hemmakontoret.

När de medarbetare som kunde övergick till distansarbete 2020 började Västtrafik att göra så kallade pulsmätningar för att ta reda på hur medarbetarna mår. Frågorna i mätningarna har handlat om välmående, motivation, hur man ser på sin arbetssituation och återgången till kontoren.

Distansarbetet har varit en stor omställning och i de första mätningarna uppgav knappt hälften av medarbetarna att de mårde bra. Flera längtade tillbaka till arbetsplatsen och arbetskamraterna.

Men efterhand har medarbetarna upptäckt fördelarna med att arbeta hemifrån. När Västtrafik genomförde en mätning hösten 2021 hade andelen som mårde bra stigit till 64 procent. Allt fler tyckte att distansarbetet fungerade bra och kände oro för att det skulle bli svårare att få ihop vardagen när de återvände till kontoret.

– Det är många som i fortsättningen vill arbeta från kontoret 1–3 dagar i veckan, säger Anna Forsmark.

Den 1 oktober påbörjades en försiktig återgång till arbetsplatsen, men den blev ganska kortvarig. När smittläget förändrades och nya rekommendationer kom i början på december beslutades att distansarbetet ska fortsätta till 31 januari 2022.

Vissa av medarbetarna har dock inte kunnat arbeta hemifrån på grund av sina arbetsuppgifter. Det gäller framför allt de som har arbetat med kundservice, störningshantering och delar av IT.

Det börjar med mig.

Under 2021 har Västtrafik tagit fram ett nytt digitalt material för medarbetarsamtalen som heter "Det börjar med mig". Fokus ligger på dialog, utveckling och lärande, medarbetarnas individuella förutsättningar, ansvar och ageranden.

De nya medarbetarsamtalen har både ett nytt innehåll och upplägg i en digital plattform. Samtalen mellan medarbetare och chef löper kontinuerligt på under hela året och är grunden till en bra arbetsmiljö, och utgår alltid ifrån varje medarbetares individuella förutsättningar. Medarbetarsamtalen ska bidra till att skapa en inkluderande kultur med plats för visioner.

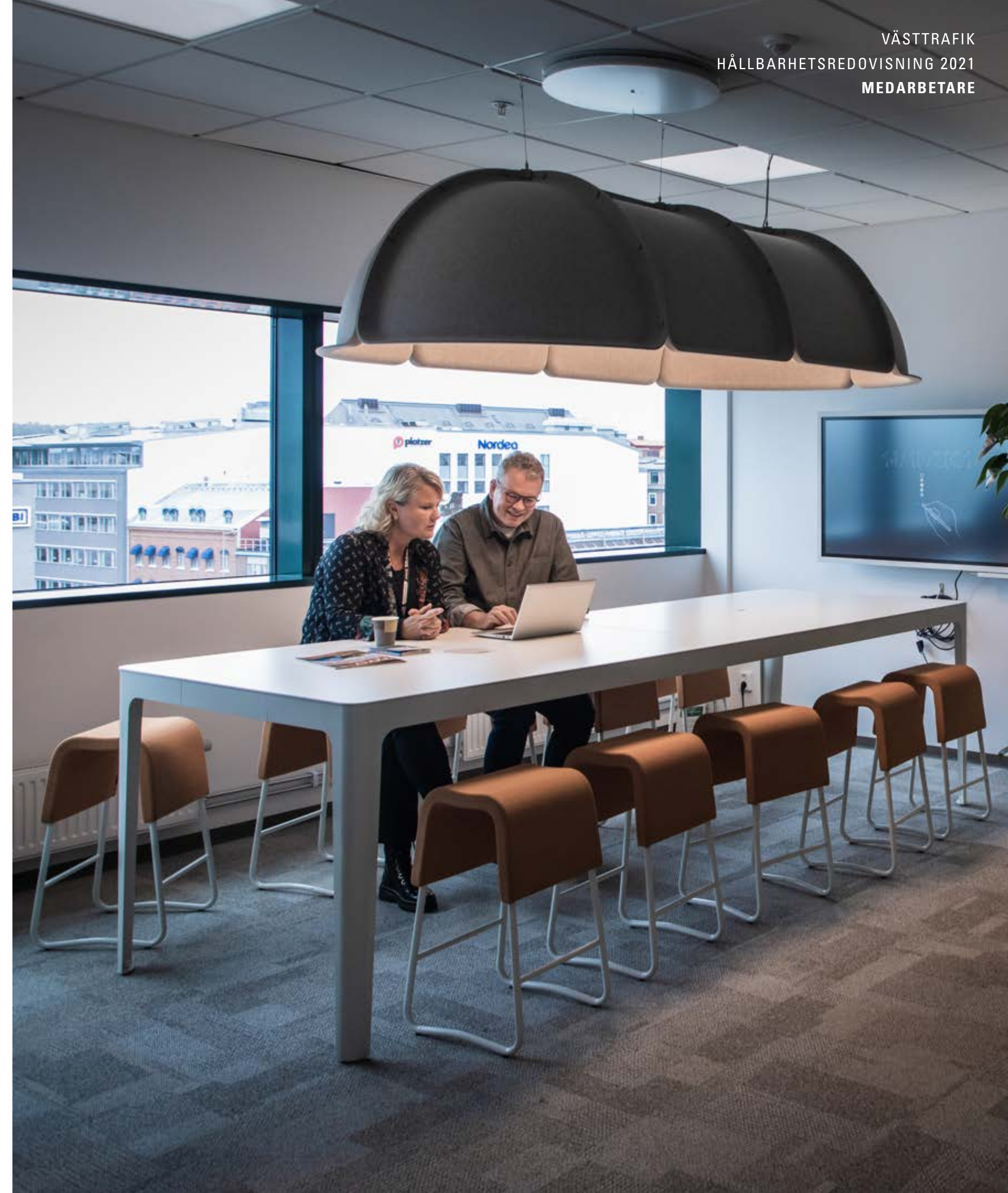
Nu har också medarbetarsamtalen en tydlig koppling till Västtrafiks affärsplan och verksamhetsstrategi genom en medarbetarprofil och en ledarprofil. Dessa beskriver hur alla medarbetare

behöver agera för att nå övergripande mål. Medarbetarprofilen bygger på att ta ansvar, bidra till utveckling och innovation samt bidra till helheten. Ledarprofilen bygger på att visa vägen, skapa förutsättningar samt motivera och engagera.

Det nya materialet presenterades för organisationen före sommaren och har tagits emot väl. Att medarbetarsamtalen har en så tydlig koppling till övergripande affärsplan och att allt material är samlat på en digital plattform har också fått ett positivt mottagande.

OSA tar vid där medarbetarsamtalen slutar

Västtrafik har sedan flera år tillbaka genomfört så kallade OSA-dialoger om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön med alla medarbetare. Årets OSA-dialoger bygger vidare på det arbete som är påbörjat i medarbetarsamtalen med medarbetarprofilen och ledarprofilen. Avdelningar och grupper träffas för att prata om hur man har det tillsammans, vilka förutsättningar man har att agera utifrån medarbetar- och ledarprofilen och inte minst hur alla medarbetare på Västtrafik tillsammans skapar en arbetsmiljö som präglas av trygghet och inkludering.

Pandemin gav minskade intäkter.

2021 var ett annorlunda år för Västtrafik. Istället för att välkomna resenärerna att resa med kollektivtrafiken handlade mycket om att avråda från icke nödvändiga resor och att sätta in förstärkningstrafik för att göra det lättare att hålla avstånd. Att säkra tryggheten har varit viktigast under pandemin.

Vid ingången av 2021 visste ingen hur länge pandemin skulle pågå eller när myndigheternas restriktioner skulle hävas. Ett sätt för Västtrafik att hantera den ekonomiska osäkerheten har varit att arbeta med scenarier snarare än prognoser eller budget.

Redan i november 2020 stod det dock klart att intäktstappet skulle bli större än vad Västtrafik hade räknat med. Regeringen gick ut med nya restriktioner och budskapet till svenskarna var tydligt – undvik onödiga resor.

Våren blev med andra ord tuff för Västtrafik, precis som för många andra trafikhuvudmän. Under sommarmånaderna återhämtade sig resandet något. Först i slutet av september lyftes alla restriktioner från kollektivtrafiken bort. Men årets tre sista månader visade på en någon snabbare återhämtning än förväntat vilket är en positiv signal för framtiden när pandemin klingar av.

De totala biljettintäkterna under 2021 uppgick till 2 464 mnkr, vilket är 1 017 mnkr (29%) mindre än före pandemin 2019 (innan pandemin: 3 481 mnkr).

Kollektivtrafiken i Västra Götaland fick statsbidrag motsvarande 440 mnkr, (varav Västtrafik fick 352 mnkr) och även en återbetalning motsvarande 22 mnkr.

Västtrafik har genomfört en rad olika åtgärder inför och under 2021 för att minska effekten av intäktsbortfallet som uppstått under pandemin. Målsättningarna finns kvar, men takten för när de kan genomföras påverkas av hur fort pandemin avtar. De minskade kostnaderna beror till största delen på de trafikupphandlingar som har genomförts, där förändrade arbetssätt och bättre planering av trafiken har gjort att kostnaderna har kunnat sänkas.

Mycket tyder på att det kommer att dröja innan resandet är tillbaka på samma nivåer som före pandemiutbrottet. Internationella studier förutspår en minskning av resandet med kollektivtrafik med 10–15 procent och den långsiktiga bedömningen som kollektivtrafiknämnden gör i Trafikförsörjningsprogrammet är att det dröjer till 2025 innan vi är tillbaka på 2019 års nivå.

Påstigning fram får fler att betala.

När pandemin slog till ökade gruppen som inte betalar när de åker kollektivtrafik. När framdörrarna stängdes för påstigning minskade Västtrafiks möjligheter att kontrollera biljetter.

För att vända den negativa utvecklingen återinförde därför Västtrafik påstigning i framdörrarna. Stadstrafiken i Borås var först ut under våren. I Göteborg infördes påstigning i framdörrarna på hösten, ett viktigt steg för vår intäktssäkring. Inom ett år ska alla linjer förutom stombussarna och

spårvagnarna omfattas av förändringen, som innebär att passagerarna kliver på vid framdörren och viserar biljetten maskinellt.

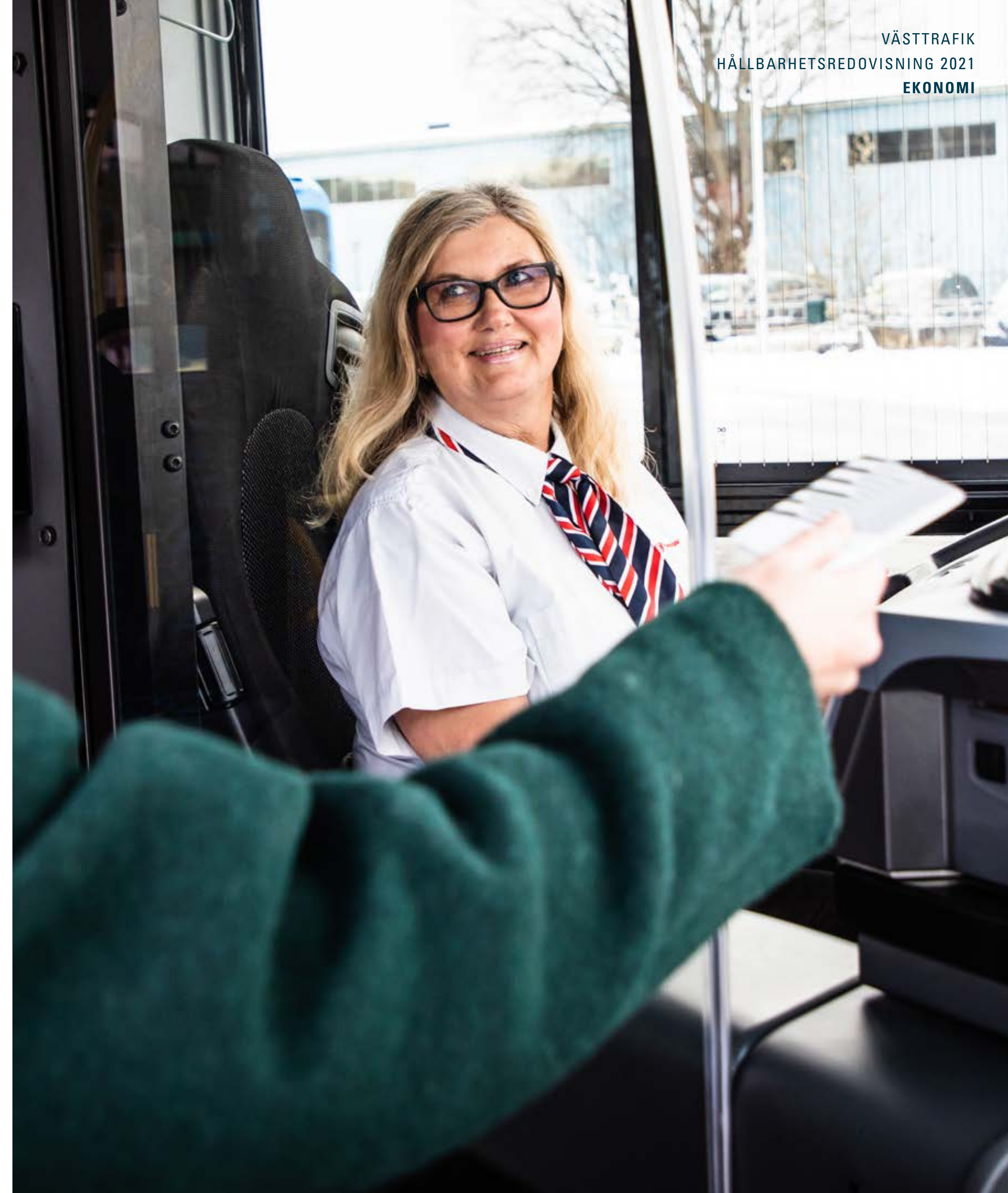
Förändringen har fått både uppskattning och klagomål. Resenärer som är missnöjda upplever det som besvärligt när förarna inte längre öppnar bakdörrarna.

Bussförarna har fått vidareutbildning i att möta kunderna på ett bra sätt. När förändringen genomfördes fanns värdar på plats för att informera och information har även gått ut i nyhetsbrev, via media, på hållplatser och inne i bussarna.

I samband med förändringen införde Västtrafik även obligatorisk maskinell biljettvisering för båttrafiken och tågtrafiken.

Västtrafik har samtidigt satsat på ökade biljettkontroller. Detta arbete var vilande under pandemin men påbörjades på nytt när restriktionerna togs bort under en period hösten 2021. Strax innan pandemin bröt ut tredubblade Västtrafik antalet kontrollanter.

Systemet med påstigning fram finns sedan tidigare i de flesta delar av regionen och i andra städer i Sverige.

Effekter av pandemin.

Ett år med nya behov.

År 2021 blev även det starkt påverkat av pandemin. Det minskade resandet med lägre intäkter som följd är kanske de mest påtagliga effekterna. Fokus för Västtrafik under stora delar av året har varit att skapa trygghet för resenärerna i kollektivtrafiken.

Resandet låg kvar på halverade nivåer när året inleddes. April månad innebar en vändning då antalet resor för första gången under pandemin översteg föregående års siffror. Under hösten skedde en gradvis återhämtning för att sedan återigen minska mot slutet av året. Resandet för helåret landade på minus 34 procent jämfört med 2019.

Västtrafiks viktigaste uppdrag under 2021 har varit att fortsätta skapa trygghet hos våra resenärer under en orolig tid.

Kommunikationen har spelat en viktig roll under pandemin. Västtrafik har kontinuerligt gått ut med information i sociala medier, nyhetsbrev, inne i fordonen och på hållplatser om det aktuella läget och om vad som gäller när man reser med kollektivtrafiken.

Vi har även utvecklat nya tjänster och arbetssätt för att möta resenärernas nya behov. Ett konkret exempel är den trängselindikator i appen Västtrafik To Go som vi lanserade i början av året. Med hjälp av historiska data ger den prognoser om risken för trängsel ombord för den som söker en resa.

Under året har vi också riktat extra fokus på vår bemanning ute i trafiken. Våra informatörer, trygghetsvårdare, ordningsvakter och biljettkontrollanter har funnits på plats vid knutpunkter och stationer för att svara på frågor och stötta resenärerna. Under sommaren, då många besökare var i rörelse på Västkusten, genomförde vi särskilda insatser vid våra större färjelägen.

Tillsammans genomförde Västtrafik och våra partners ett omfattande arbete för att återöppna framdörrarna i buss- och spårvagnstrafiken som hade varit stängda sedan mars 2020. Det blev möjligt tack vare installationer av plexiglas vid förarplatsen. Stadstrafiken i Borås var först ut under våren. I Göteborg dröjde öppningen till hösten och samtidigt infördes påstigning fram på många linjer, ett viktigt steg för vår intäktssäkring. Pandemin har överlag inneburit ett än tätare samarbete mellan Västtrafik och våra partners. Partnerföretagens flexibilitet och vilja att hitta lösningar under hela pandemin har spelat en avgörande betydelse.

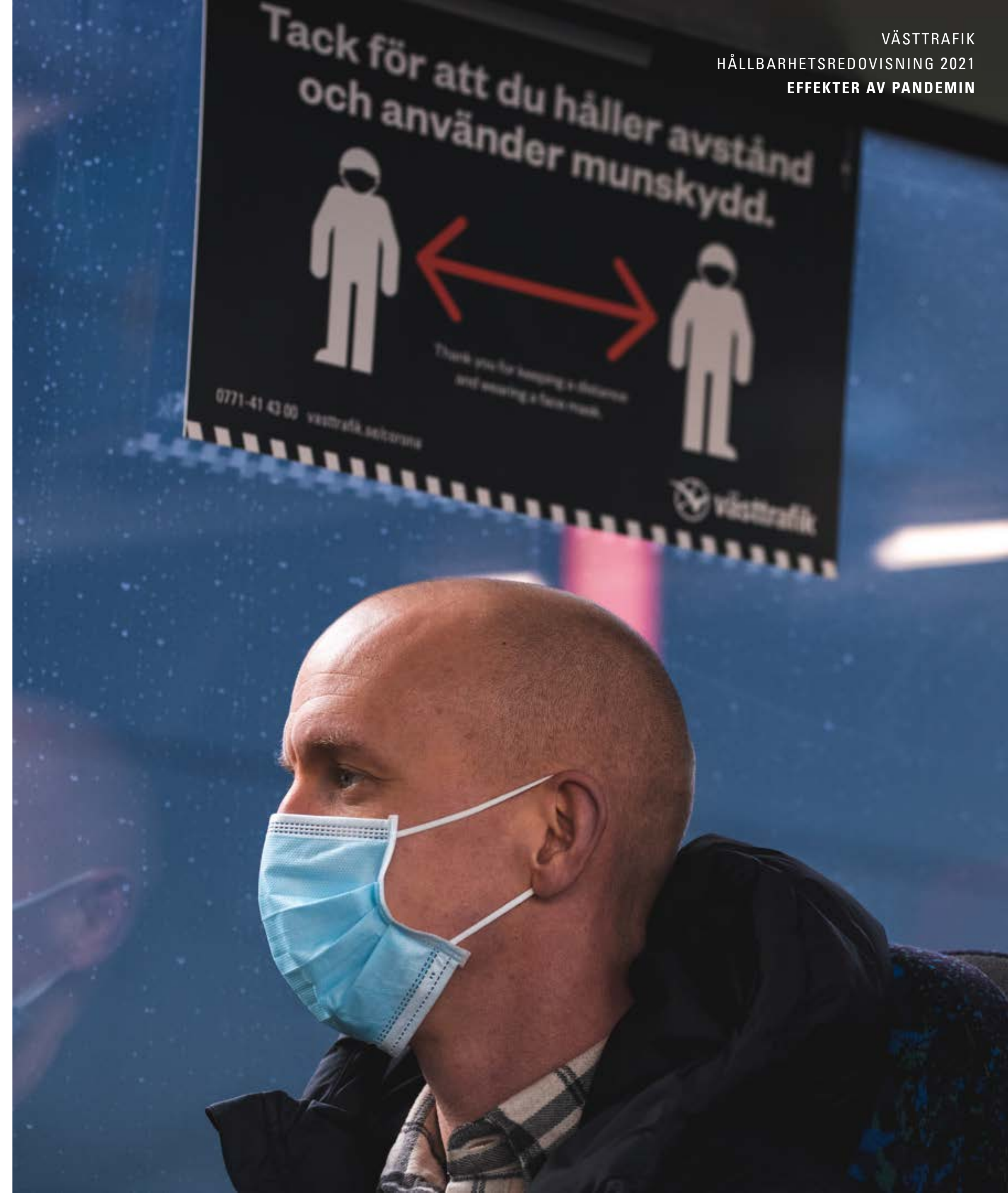
Restriktionerna som infördes under våren 2020 låg kvar under större delen av året. I början av året införde Folkhälsomyndigheten en rekommenda-

tion om munskydd i kollektivtrafiken under rusningstid. I Västtrafiks område kunde resenärerna hämta ut munskydd konstadsfritt i våra butiker, genom att visa upp en giltig biljett. Rekommendationen om munskydd upphörde under sommaren. Däremot fortsatte de grundläggande restriktionerna för kollektivtrafiken, bland annat att köra med full turtäthet och att begränsa antalet resenärer ombord, att gälla ända fram till den 29 september. Först då kunde vi äntligen välkomna våra resenärer tillbaka till kollektivtrafiken.

För att lyfta vikten av hållbart resande i spåren av pandemin och locka tillbaka resenärerna, genomförde Västtrafik en rad insatser. Mest uppmärksammas blev musikfestivalen Way out

Västtrafik som vi genomförde i samarbete med Luger, arrangören bakom musikfestivalen Way out West. Kända artister uppträdde ombord på en spårvagn på resa genom centrala Göteborg och hela eventet livesändes.

I december ökade åter smittspridningen i samhället i samband med en ny virusvariant. Den gradvisa återgången till kontoren som Västtrafik påbörjat fick sättas på paus och distansarbete blev återigen rekommendationen från Västra Götalandsregionen. Den 23 december återinfördes rekommendationen om enbart sittande vid långväga kollektivtrafik. Vi hoppas förstås att vi nästa år kan fortsätta vårt viktiga arbete med att öka det hållbara resandet.

”Vissa resenärer har varit oroliga”.

Lana Hasan Ali började arbeta som bussförare på Västtrafik 2019 och har varit med om hur resenärerna blev färre under pandemin – för att sedan långsamt komma tillbaka efter sommaren 2021.

Lana Hasan Ali har aldrig varit orolig för att smittas av covid-19, inte ens när smittspridningen var som störst. Hon har känt sig trygg bakom plexiglasväggen i de nya expressbussarna som hon kör.

Däremot har hon mött flera resenärer som har varit mer oroliga. Och andra som inte har varit oroliga alls och därför inte varit så noga med att hålla avstånd eller använda munskydd, vilket har spätt på rädslan hos andra.

– Det hände flera gånger under pandemin att särskilt äldre resenärer kom fram och frågade om de fick sitta längst fram på sätena som var avstängda, eftersom de kände sig tryggare där.

När pandemin slog till och restriktioner infördes våren 2020 minskade antalet resenärer. På vissa bussturer var det i stort sett tomt.

Resenärerna har sedan successivt kommit tillbaka. En kraftig ökning kom under den tidiga hösten 2021 – när skolorna började efter lovet och allt fler gick tillbaka till sina arbetsplatser. Lana Hasan Ali kör delade turer med ett pass på

morgonen, när många åker till jobb och skola, och ett på eftermiddagen och kvällen, när det är dags att åka hem igen. Hennes bussar blir allt oftare fulla.

– Under hösten har jag ofta fått kalla in extra-bussar när jag har sett att det är många resenärer, berättar hon.

När Västtrafik öppnade framdörrarna på bussarna i oktober 2021 tycker hon att arbetet blev roligare. Flera av ansiktena som stiger på bussen har blivit bekanta. Många blir glada när de ser att det är hon som kör.

– De säger att de helst vill åka med mig, att jag kör lugnt och säkert. Det ger energi.

Vissa resenärer är dock missnöjda med att behöva kliva på och visa biljetten vid framdörrarna, något som de inte har behövt under pandemin. Det kan ibland leda till tidskrävande diskussioner.

– Jag försöker förklara varför jag inte öppnar dörrarna där bak, men en del ifrågasätter det, berättar Lana Hasan Ali.

Redovisning.

Väsentliga frågor.

Västtrafik skapar värde

Genom att utveckla och erbjuda hållbara resor och smarta tjänster bidrar Västtrafik till det goda livet i Västra Götaland och till en attraktiv och konkurrenskraftig region. Samtidigt innebär vår verksamhet risker och negativ påverkan ur de olika hållbarhetsperspektiven. Det är viktigt att Västtrafik hanterar dessa på ett systematiskt sätt.

Vi bidrar till samhällets hållbara utveckling

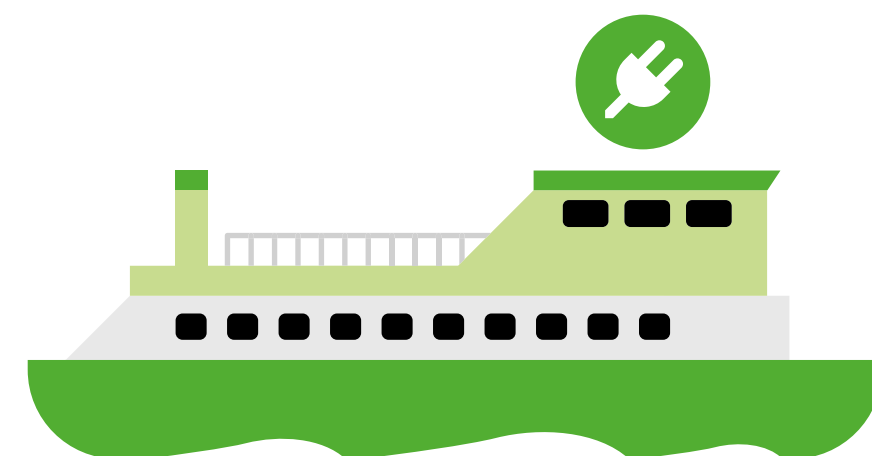
Kollektivtrafiken är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Genom att erbjuda hållbara resor minskar vi klimatbelastningen och bidrar till lägre utsläpp, mindre trängsel och färre olyckor i trafiken samt minskat buller.

Kollektivtrafiken öppnar möjligheter för människor att delta i samhällslivet – att arbeta, studera, ha en aktiv fritid och möta andra människor. Kollektivtrafiken välkomnar alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Västtrafik utvecklar och erbjuder en hållbar kollektivtrafik som är trygg, välkomnande och tillgänglig. Vår vision är att hållbart resande ska vara norm.

Som arbetsgivare verkar vi för en god och hållbar arbetsmiljö där våra medarbetare känner trygghet och tillhörighet. Det handlar om att ta socialt ansvar som arbetsgivare genom att se till att alla har lika möjligheter till utveckling. Att arbeta tillsammans är en förutsättning för att Västtrafik ska lyckas och skapa framgång i sitt uppdrag.

Västtrafik fattar ekonomiska beslut med hållbarhet som grund. Vi har en långsiktig, ansvarsfull och effektiv ekonomisk förvaltning som vi löpande följer upp och utvecklar. Vårt finansiella förhållningssätt kännetecknas av transparens.

Risker inom kollektivtrafiken.

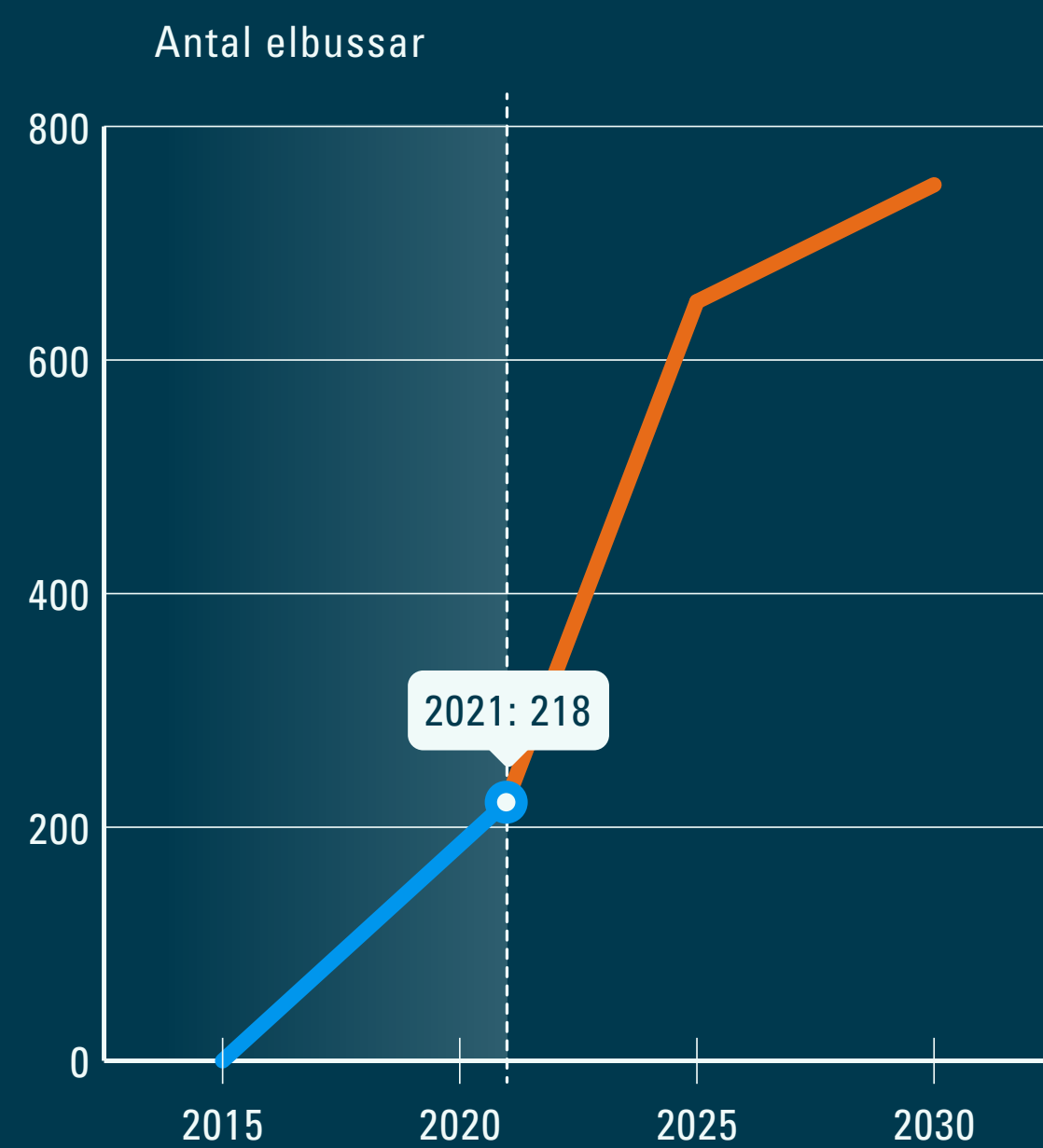
Miljö och klimatpåverkan

Den största negativa miljöpåverkan som kollektivtrafiken ger upphov till är klimat- och hälso-påverkande utsläpp, användning av energi samt uppkomst av buller vid användning av fordon.

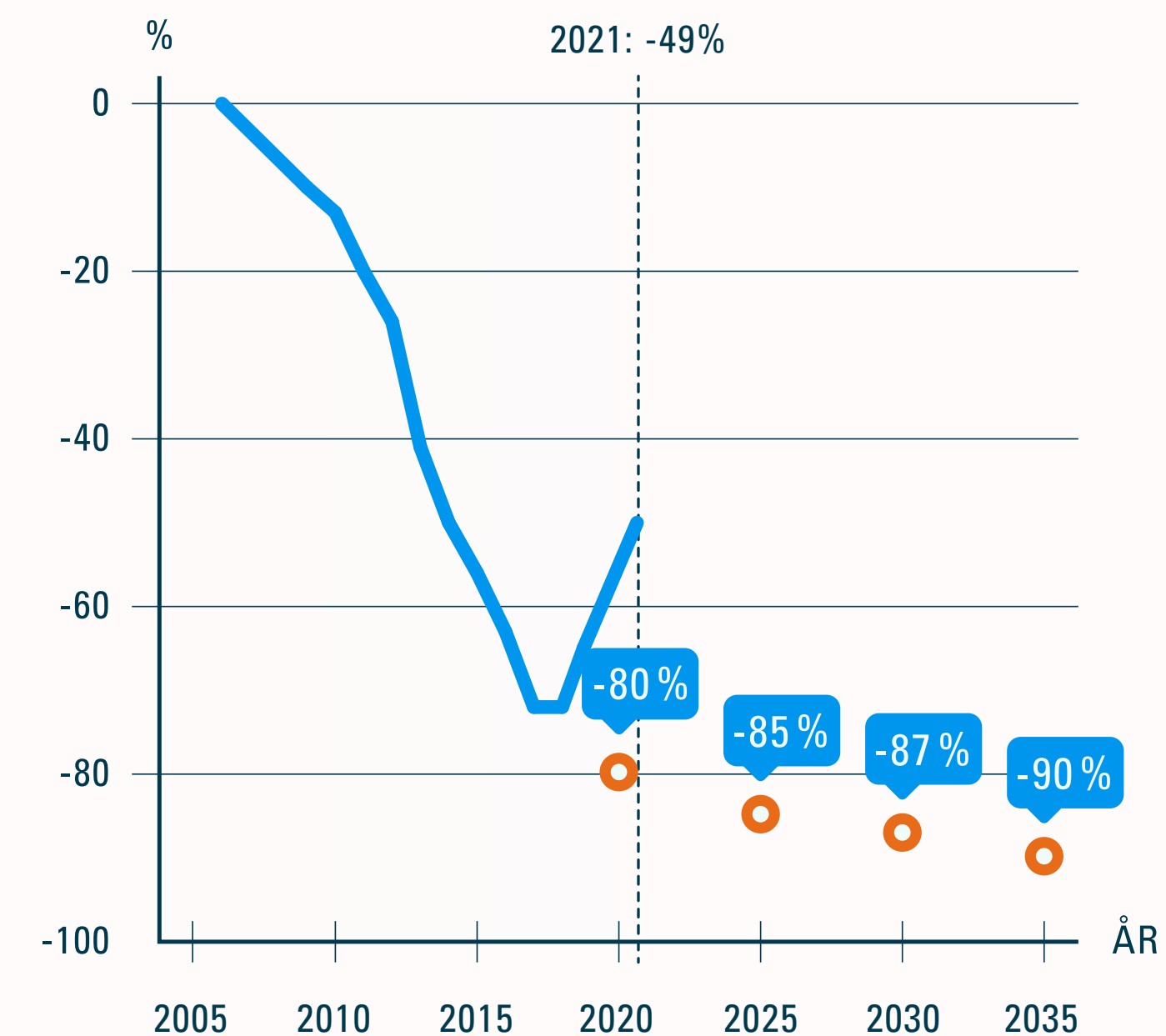
Vid upphandling av trafiken ställer vi därför långtgående krav. Vi ökar vår kunskap tillsammans med andra genom utveckling och innovation, vilket bland annat har gjort att vi kunnat ta stora steg för att elektrifiera vår fordonsflotta.

ELEKTRIFIERADE STADS- OCH TÄTORTSBUSSAR

Prognos över antalet elektrifierade stads- och tätortsbussar som krävs för att nå klimatmålet. Senast år 2030 är målet att alla stads- och tätortsbussar ska vara elektrifierade, vilket är cirka 750 bussar.

MINSKADE UTSLÄPP AV KOLDIOXID PER PERSONKILOMETER (inkl fartygstrafiken), jämfört med 2006

Västtrafiks koldioxidutsläpp per personkilometer har minskat med 49 procent jämfört med 2006. Nyckeltalet mäts per personkilometer och har påverkats kraftigt av det minskade resandet under pandemin. En ny metod för beräkning av antal personkilometer har utarbetats under 2021, vilket minskat antalet personkilometer ytterligare. Att nå målet om att minska koldioxidutsläppen med 85 procent till år 2025 bedöms som en utmaning.

Sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter

Ett av områdena där det finns risk för kränkning av mänskliga rättigheter inom kollektivtrafiken är brist på tillgänglighet och därmed en begränsning av människors möjlighet att resa med kollektivtrafiken. Det är viktigt att vi erbjuder en trafik som är tillgänglighetsanpassad för bland annat människor med olika funktionsnedsättningar.

För att få till stånd en kollektivtrafik som är till för alla beslutade Västra Götalandsregionen 2018 om en Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor. Implementeringen av strategin pågår, ett arbete som behöver bedrivas kontinuerligt och långsiktigt.

Västtrafik ska säkerställa att hänsyn tas till sociala aspekter redan i tidiga planeringsskeden av kollektivtrafiken. Arbetet med att bedöma sociala konsekvenser för olika grupper ska göras ur ett helhetsperspektiv och med ett strukturerat arbetssätt. I planeringen av kollektivtrafiken behöver Västtrafik ta hänsyn till flera olika perspektiv. Det kan leda till målkonflikter där det inte alltid går att tillgodose alla behov. Västtrafik

ska i sitt arbete tydligt beskriva olika gruppers behov. På så sätt kan beslut fattas på goda grunder där olika konsekvenser tydliggjorts. Läs mer under rubriken Social hållbarhet.

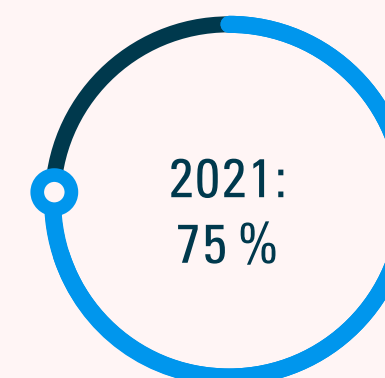
Det finns en risk för kränkning av mänskliga rättigheter i Västtrafiks leverantörskedjor. Bland annat kan omställningen till elektrifierad trafik innebära negativ påverkan på miljö och mänskliga rättigheter i leverantörsleden vid tillverkning av till exempel fordon och batterier. Globala leverantörskedjor omfattar ofta länder där brott mot mänskliga rättigheter, dåliga arbetsvillkor och korruption förekommer. I sådana länder är även lagstiftning för att skydda miljö och naturvärden svaga. Det ställer krav på oss som stor inköpare att säkerställa att varor och tjänster som vi upphandlar verkligen är hållbara. Bland annat har Västra Götalandsregionen en fastställd uppförandekod, som även Västtrafiks leverantörer ska följa.

Västtrafik arbetar för att säkerställa hållbara leverantörer. Läs mer om detta under rubrik Miljö och klimat.

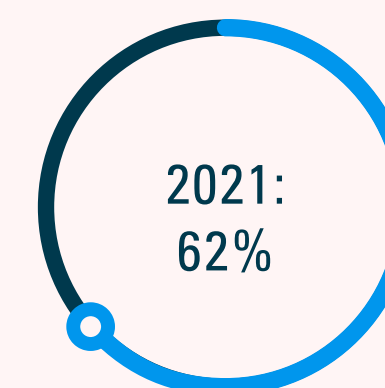
TILLGÄNGLIGHET BUSSAR

Samtliga bussar i den allmänna kollektivtrafiken är tillgänglighetsanpassade. Denna procentsats är oförändrad sedan 2018.

TILLGÄNGLIGHET SPÅRVAGNAR

Av de spårvagnsset som går i den allmänna kollektivtrafiken är 75 procent tillgänglighetsanpassade. 2020 var denna procentsats 70%.

TILLGÄNGLIGHET HÅLLPLATSER*

62 procent av hållplatserna uppfyller alla kriterier för tillgänglighet förutom realtidsinformation. 2020 var denna procentsats 65. Under 2021 uppdaterades listan och omfattar nu cirka 960 hållplatser. 784 av dessa uppfyller en lägstanivå med minst högt kantstöd, kontrastmarkering och ledstråk.

*Tillgänglighetsanpassade hållplatser ska ha taktilt ledstråk, högt kantstöd, kontrastmarkering utmed kanten, utrymme att fälla ut ramp, belysning, information, väderskydd och bänk med resningshandtag.

Mutor och korruption

Västtrafik är ett offentligt bolag som upphandlar tjänster och varor för stora belopp. Det finns en risk för olika former av mutor och korruption. Det ställer höga krav på hur vi agerar och bedriver vårt arbete och att vi hanterar alla delar av upphandlingsprocessen korrekt. Varje år gör vi en intern kontrollplan, som rapporteras till och följs upp av styrelsen.

Vi arbetar förebyggande med utbildning för att minska risken för oegentligheter. Att stärka ledarskapet och medarbetarskapet skapar ett öppet samtalsklimat där frågor och diskussioner inte är tabubelagda. Ambitionen är att under 2022 återuppta arbetet med att involvera alla medarbetare för att motverka jäv och korruption, ett arbete som fått pausas på grund av pandemin.

För att minska riskerna och utesluta att en jävssituation föreligger för någon av Västtrafiks medarbetare som deltar i upphandlingen genomför vi varje upphandling enligt en strikt process. Varje upphandling inleds med en genomgång av regler kring sekretess och jäv. En jävsblankett signeras av respektive projektdeltagare innan de kan medverka i upphandlingen. Varje deltagare i upphandlingen ska då intyga att de uppfyller kraven avseende jäv och sekretess. Upphandlingsledaren ansvarar för denna kontroll i respektive upphandling. Under 2021 har sex fall av jäv identifierats i det inledande skedet och hanterats i respektive upphandlingsprojekt.

Sedan 2020 sker all upphandling av konsulter via en upphandlad konsultförmedlingstjänst som säkerställer att konsultköp konkurrensutsätts på ett korrekt sätt. Under 2021 har vi förtydligat spelregeln för Regelverk för inköp och upphandling och kompletterat med ett tillägg till delegationsordningen så att varje ny leverantör godkänns innan den läggs upp i leverantörsregistret.

Personal

Den främsta riskfaktorn för personalen på de flesta arbetsplatser är idag den psykosociala arbetsmiljön som kan orsaka stress och andra hälsoproblem.

Även 2021 har präglats av pandemin. De allra flesta medarbetare har arbetat hemifrån men vissa har på grund av sina arbetsuppgifter arbetat från kontoren. Genom regelbundna så kallade pulsmätningar har medarbetarna tillfrågats om sin arbetssituation. Mätningarna visar att medarbetarna har upptäckt fördelar med att arbeta hemifrån och 70 procent vill fortsättningsvis arbeta 1-2 dagar i veckan på kontoret. Andelen som uppger att de mår bra var 64 procent i mätningen som genomfördes i höstas.

Vi arbetar strukturerat och målmedvetet med frågor som rör den psykosociala arbetsmiljön och vi har under året genomfört så kallade OSA-dialog (organisatorisk och social arbetsmiljö). De har haft fokus på välbefinnande, den fysiska och psykosociala arbetsmiljön.

FN:s globala mål

Under 2016 antog FN Agenda 2030, som innehåller 17 globala hållbarhetsmål, SDG (Sustainable Development Goals). Målen ska säkerställa en hållbar utveckling för alla människor och för planeten. Syftet är att avskaffa extrem fattigdom,

att minska ojämlikheter och orättvisor i världen och att lösa klimatkrisen. De 17 globala målen består av 169 delmål. Västtrafik kan direkt eller indirekt bidra till de flesta av de 17 globala målen, men har identifierat dem där vi kan göra störst nytta.

Genom att kontinuerligt energieffektivisera och byta ut fossila bränslen bidrar vi till SDG 7, HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA.

Vi utvecklar aktivt kollektivtrafiken, bland annat genom Innovationsarenan, och bidrar därmed till SDG 9, HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR.

Kollektivtrafiken spelar en viktig roll för social hållbarhet, jämlikhet och jämställdhet. Den gör det möjligt för fler människor att vara delaktiga i samhället utan bil. Därmed bidrar vi också till SDG 10, MINSKAD OJÄMLIKHET.

Kollektivtrafik är en förutsättning för att nå målet SDG 11, HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN. Grunden i vår verksamhet är att utveckla kollektivtrafiken för människorna i Västra Götaland på ett långsiktigt och hållbart sätt.

Upphandling är en grundläggande del av vår verksamhet. Genom att ständigt utveckla hållbarhetskrav och uppföljningsmetoder samt att påverka i leverantörsled i upphandlingar bidrar vi till SDG 12, HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION.

Ökad användning av förnybara bränslen och ökad elektrifiering är exempel på hur vi bidrar till SDG 13, BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN. Vårt arbete med att öka antalet hållbara resor i hela Västra Götaland med gång, cykel och kollektivtrafik bidrar också till detta mål.

Vår verksamhet bygger på samarbete och partnerskap: med Västra Götalandsregionen, med kommunerna och med partnerbolagen. Dessutom är vi verksamma i UITP, den internationella samarbetsorganisationen för aktörer inom kollektivtrafik. Därmed bidrar vi till SDG 17, GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP.

Västra Götalandsregionen

Styrande mål

ÖVERGRIPANDE MÅL

Andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland, med ambitionen att alla resor ska vara hållbara. Fram till år 2025 är målet att återta den samlade andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång så som den såg ut innan Coronapandemin, samt att återta kollektivtrafikens marknadsandel kontra bilen, så som den var innan pandemin.

DELMÅL 1

Kollektivtrafik med god geografisk tillgänglighet

DELMÅL 2

Kollektivtrafiken är enkel, trygg och inkluderande

DELMÅL 3

Kollektivtrafiken ger låg miljöpåverkan

Västra Götalandsregionen är kollektivtrafikmyndighet i Västra Götaland. Det innebär att regionen styr hur kollektivtrafiken ska utvecklas och sätter de ekonomiska ramarna.

Västtrafik ägs av Västra Götalandsregionen och ska bedriva verksamheten utifrån uppdrag från kollektivtrafiknämnden.

Trafikförsörjningsprogrammet

Trafikförsörjningsprogrammet, som beslutas av kollektivtrafiknämnden, är det viktigaste styrinstrumentet för kollektivtrafikens övergripande utveckling.

Ett nytt trafikförsörjningsprogram beslutades i maj 2021 som gäller för åren 2021-2025. Med

anledning av det osäkra läget till följd av pandemin har ambitioner, mål och inriktning av programmet reviderats. Det övergripande målet i programmet står kvar och är att öka andelen hållbara resor i hela Västra Götaland, med ambitionen att alla resor ska vara hållbara. Fokus är att återta marknadsandelen för kollektivtrafik och att andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång ska återtas.

Kopplat till det övergripande målet finns tre delmål:

- Kollektivtrafik med god geografisk tillgänglighet
- Kollektivtrafiken är enkel, trygg och inkluderande
- Kollektivtrafiken ger låg miljöpåverkan

Västtrafik

Vision

Hållbart resande är norm

Affärsidé

Vi gör det enkelt att resa hållbart

Öka det hållbara resandet – STYRANDE MÅL

Hållbart resande är norm – VISION

Vi gör det enkelt att resa hållbart – AFFÄRSIDÉ

Hållbarhet är grunden – VERKSAMHETSSTRATEGI

En översyn av programmet görs när ett nytt "normalläge" är etablerat och nya resandemönster går att analysera på årsbasis, senast under 2023.

Affärsplanen

Västtrafiks affärsplan bygger vidare på trafikförsörjningsprogrammet och beskriver vår riktning, vad vi ska fokusera på de närmaste åren och hur vi behöver arbeta för att nå våra mål. Affärsplanen är ett verktyg för att skapa den förflyttning som behövs för att möta samhällets utmaningar och våra kunders behov.

"Hållbart resande är norm" är vår vision. Den ska ge oss driv framåt, få oss att våga mer och hjälpa

oss att hålla fokus på det som är viktigt, nämligen att nå det övergripande målet att öka andelen hållbara resor i hela Västra Götaland.

"Vi gör det enkelt att resa hållbart" är vår affärsidé. Affärsidén beskriver vad vi behöver göra för att nå vår vision och våra styrande mål. Affärsidén innebär att invånare i Västra Götaland enkelt har tillgång till ett hållbart resande och att vi har en attraktiv kollektivtrafik som tar ansvar för alla resenärsgupper med minskad miljöpåverkan. Under 2021 har vi haft fokus på att återfå resenärerna, ekonomisk hållbarhet och samhällsutveckling.

Vår affärsmodell baseras på samarbete

Västtrafiks affärsmodell bygger på partnerskap och baseras på långsiktiga relationer och tillit. Vi och våra partnerföretag har en gemensam värdegrund som präglar arbetet med att ta vara på de gemensamma resurserna. Detta för att kunna leverera hög och jämn kvalitet i alla delar av kollektivtrafiken. Under 2021 har det varit extra viktigt att säkerställa trygga kollektivtrafikresor, både för resenärer och förare.

Verksamhetsstrategi

Verksamhetsstrategin har sin utgångspunkt i social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Den beskriver hur vi ska bedriva och utveckla vår verksamhet och agera för att uppnå våra mål. Strategin slår fast att hållbarhet ska genomsyra hela verksamheten.

- Vi tar miljömässigt ansvar genom att erbjuda och arbeta för hållbara och miljöanpassade

resor och tjänster med låg klimat- och hälsopåverkan. Vi arbetar aktivt för att minska miljö- och klimatpåverkan från vår egen verksamhet. Vi har ett brett perspektiv på hållbart resande, som inkluderar gång, cykel och andra hållbara trafikslag, för att den totala miljöbelastningen i samhället ska minska.

- Vi tar socialt ansvar som samhällsaktör. Vi utvecklar, upphandlar och kommunicerar en hållbar och prisvärd kollektivtrafik som är tillgänglig, inkluderande, säker och trygg för alla samhällsgrupper. Vi tar även socialt ansvar som arbetsgivare, genom att verka för en god och inkluderande arbetsmiljö med samma möjligheter för alla.
- Vi tar ekonomiskt ansvar genom att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet med ansvarsfull och effektiv förvaltning av skattemedel. Vår företagskultur ska präglas av affärsmässighet med målet att uppnå högsta möjliga kund- och samhällsnytta.

Policyer

Västtrafiks styrande dokument består av policyer och spelregler. Nedan beskrivs i korthet de policyer som har högst relevans för vårt hållbarhetsarbete.

Hållbarhetspolicy

Hållbarhetspolicyn beskriver Västtrafiks grundläggande synsätt och viljeriktning för hur vi ska nå styrande mål och vision. Hållbarhetspolicyn är vägledande för beslut och styrning. Den är till för att fastställa och följa upp att vi bedriver verksamheten med hållbarhet som grund.

Finanspolicy

All penninghantering inom Västtrafik är underställd Västra Götalandsregionens finansiella strategi. Den finansiella strategin syftar dels till att trygga regionens likviditetsförsörjning och betalningsberedskap på kort och lång sikt, dels till att åstadkomma en så god avkastning som möjligt på de finansiella tillgångarna.

Policy för inköp och upphandling

Västra Götalandsregionen har delegerat till Västtrafik att upphandla och ingå avtal om kollektivtrafiktjänster med allmän trafikplikt samt till verksamheten tillhörande fordon, underhåll, tjänster och system. Det övergripande inköps-

målet för såväl Västtrafik som övriga delar av Västra Götalandsregionen är ett effektivt och hållbart nyttjande av resurser vid varje inköp. Våra inköp ska främja en hållbar utveckling, såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt. Västtrafik eftersträvar ett strukturerat sätt att arbeta med hållbara leverantörskedjor vilket omfattar oss själva och alla våra leverantörer världen över.

Etikpolicy

Syftet med Västtrafiks policy för etik är att beskriva ett grundläggande, gemensamt förhållningssätt i etiska frågor. Vi ska vara ett föredöme och bedriva verksamheten på ett etiskt och moraliskt sätt som bidrar till förtroende för verksamheten hos kunder, ägare, partners och omvärlden. Policyn ska göra det enklare för oss att agera i situationer när tillämpliga regler saknas eller regelverket inte innehåller tillräcklig information om hur vi bör handla. I policyn finns vägledning för hur medarbetare ska agera för att förhindra förekomst av korruption, mutor eller jäv. Policyn omfattar alla anställda och personer med uppdrag inom Västtrafik som konsulter och styrelseledamöter.

Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter

Policyn syftar till att stärka Västra Götalandsregionens kapacitet att respektera, skydda,

uppfylla och bevaka hur de mänskliga rättigheterna efterlevs. Alla verksamheter ska implementera policyns principer. Policyn är en ram för de regiongemensamma handlingsplaner och strategier som konkretiserar arbetet med de mänskliga rättigheterna i Västra Götalandsregionens verksamheter. Förtroendevalda, chefer och medarbetare ska leva upp till de krav som ställs på Västra Götalandsregionen.

Policy för säkerhet och beredskap

Policyn beskriver värderingar, förhållningssätt och principer för arbetet med säkerhet och beredskap i Västra Götalandsregionen. Policyn lägger grunden för styrande dokument och styrning på en mer detaljerad nivå: regionstyrelsens riktlinjer för krisberedskap, informationssäkerhet, civilt försvar och verksamhetsskydd. Riktlinjerna anger förutsättningarna för arbetet med säkerhet och beredskap i Västra Götalandsregionen.

Västra Götalandsregionen har pekat ut Västtrafik som en samhällsviktig verksamhet. Ytterst syftar arbetet med säkerhet och beredskap till att upprätthålla vårt ansvar inom den nationella beredskapen. För detta krävs ett systematiskt säkerhetsarbete där vi hanterar risker strukturerat och där säkerhetsfrågorna ingår i våra processer. Vi ska bedriva arbetet långsiktigt, förebygga där verksamheten behöver vara robust och kontinuerligt arbeta med förbättringar.

Ansvar och uppföljning

Västtrafiks VD har som uppdrag att leda vår verksamhet i enlighet med aktiebolagslagen samt andra lagar och föreskrifter. För att vi ska ha ett gemensamt förhållningssätt och tydliga riktlinjer finns olika typer av styrande dokument, bland andra de som nämnts ovan. Policyer beslutas av styrelsen och spelregler av VD i samråd med ledningsgruppen. Ledningsgruppen tar upp och går igenom policyer och uppdaterar spelregler årligen.

Revisorns yttrande – avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2021 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

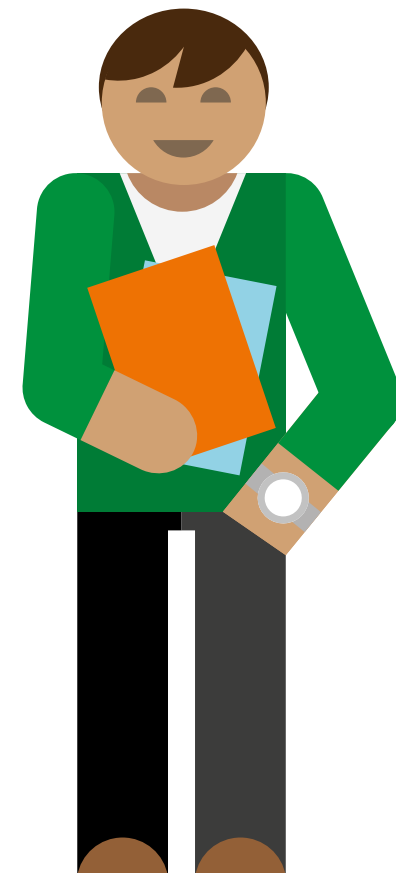
Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisors yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min (vår) granskning Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

GÖTEBORG DEN 23 FEBRUARI 2022
PricewaterhouseCoopers AB

BJÖRN ANDERSSON
Auktoriserad revisor

Om rapporten

Detta är Västtrafks fjärde hållbarhetsrapport, och omfattar verksamheten inom Västtrafk AB. Eftersom bolaget arbetar nära partnerföretagen nämns i vissa fall även aktiviteter som involverar dessa. Vi utvecklar och erbjuder hållbara resor och tjänster och arbetar för beteendeförändringar i samhället. Genom att människor reser mer med hållbara färdstätt som gång, cykel och kollektivtrafik kan vi tillsammans klara klimatmålet. Västtrafks hållbarhetsarbete omfattar frågor kring miljö, sociala förhållanden och personal, mänskliga rättigheter samt anti-korruption. Västtrafk arbetar med dessa frågor utifrån de fyra fokusområdena miljö, samhälle, medarbetare och ekonomi. Verksamheten under 2021 är likt föregående år starkt påverkat av pandemin.

VÄSTTRAFIK AB • BOX 123 • 541 23 SKÖVDE
BESÖKSADRESS: REGIONENS HUS, STATIONSGATAN 3, SKÖVDE.
TELEFON VÄXEL 010-43 45 200 • E-POST: VASTTRAFIK@VASTTRAFIK.SE

FOTO: Paul Björkman, Sanna Tedeberg, Sofie Lahtinen Carlsson, Eddie Löthman, Felix Odell, Elias Assar Gustafsson.